

UKÁŽKY Z KNIHY

Rusi sem prišli iba počas môjho života dvakrát. V roku šesťdesiatosem na tankoch, o čom podávam pravdivé svedectvo. Frekvencia nočných polúcií dosiahla číslo tri a priemer som si udržoval i v prvých dňoch okupácie.

Druhýkrát prišli začiatkom tretieho tisícročia – a na koňoch. Nebolo nafty. Desaťtisíce mladých kozákov vedených fúzatými atamanmi. Ale k tomu sa vrátim neskôr. Teraz prepáňte, mám prácu.

Friško musím ložiť po cisternových vagónoch a za pomoci malých klieštikov plombovať uzávery. Opojná vôňa mi spôsobuje závrate. Otec v poslednom roku neuveriteľne stučnel a už nemôže na vagóny. Stojí pod dlhokánskou súpravou a zamilovane hladká cisterny. Každá má na boku hrdé:

* * * KARPATSKÁ LIKÉRKA * * *

Úspech višňového likéru bol nečakaný. Prišli tisíce objednávok z celého sveta. Podnik fantasticky prosperoval.

Dedo by mal radosť, – hovorieval otec po každej večeri, keď nasýtený odchádzal do pracovne, kde ho za zatvorenými dverami matka skúšala postup výroby nápoja.

Recept bol odvekým rodinným tajomstvom a otec strašne zabúdal. Návod bol neuveriteľne zložitý. Starý pergamen sa mi nikdy nepodarilo zahliadnuť, ale Ivana tvrdila, že je posiaty čudným písmom, pripomínajúcim stopy vtákov v mokrom piesku.

Nepodarilo sa mi zistiť, či kvalita liehoviny vzrástla preto, že sa miešanie ingrediencií prísne dodržiavalo, alebo preto, že zabúdajúci otec pomýlil nejaký krok a náhodne objavil novú cestu. Už som vravel: ľudskú dušu a procesy fermentácie nepochopím.

(str. 50, román Panic v podzemi)

Slnko vyšlo načas, ako sľubovali noviny. Prvé lúče už olizli vrcholce stromov a hvездárske chronometre začali odratúvať minúty nového dňa, zaist'ujúc tak meteorológom živnosť.

Liam B. v predpremiérovom strese nemohol tušiť, že čas stretnutia s nadskutočnom, ktoré zmení jeho život, už odtikáva.

Ale prah tzv. reality nebol prekročený v hlavnom meste.

Slovensko-ukrajinská hranica nepripomínala čiaru, deliacu dva nepriateľské štáty. Nebola patrične ozubená a nebezpečná, naopak – susediace krajiny sa začínali na seba podobať ako partneri po dlhoročnom manželstve.

Odlíšovala ich síce mena, úradný jazyk i zopár detailov, no podstatnejšie ich spájalo: akási pred ničím sa nezastavujúca zvlčilosť, ktorá vykypela vo všetkých mladých štátoch tohto kusa Európy, kde sa mohlo všetko, voľným štýlom a bez pravidiel.

Hora okolo žila zvyčajným nočným ruchom, šuchot sovích krídel rozháňal ostrú vôňu húb, lampášiky mušiek márnokratne tkali svetelné pavučinky, lesné zvieratká odušu súložili, požierajúc pritom slabšie, a príroda opäť raz odpovedala na činnosť vetra šumením lístia.

Turgenevovskú idylu narušilo nečakané ticho.

Akoby niekto stiahol zvuk a krajina ponúkala iba obraz.

V diaľke nad stromami sa objavil oblak. Pohyboval sa v malej výške, tesne nad korunami stromov. Z oblaku neurčitej farby, ako už farby nadránom bývajú, trčalo dvojčo chlpatých nôh a celok pôsobil hrôzostrašným dojmom obesenca, unášaného vetrom.

Nohy sa pohli, nad stromami plával nebeský bicyklista. Bolo vidno muža, letiaceho vzduchom, s rozpaženými rukami, obklopeného trasľavo sa pohybujúcimi guľami, ktorými bol obložený ako steblo vodnej trávy vajíčkami žaburiny.

(str. 171, román Váňa Krutov)

Balíček bolo už zďaleka vidno na riedkom, čerstvom snehu. Sneh bol jemný ako práškový cukor a ulica pod ním hnedasto presvítala. Oneskorené autá už nechodili a tie priskoré ešte nestihli poškvniť jej krehkú bielobu.

Tá vec bola zabalená v krikl'avožltom papieri. Žiarila na obrubníku ako kvapka moču na toaletnej doske.

Nad'a už nadránom nedokázala spať. Vždy o štvrtej musela aspoň na chvíľu opustiť byt, nevyvetrateľne páchnuci zajacmi a holubmi jej bývalého manžela, a napochytre si natiahnuť na pyžamo aspoň kožuch z chemickej líšky.

Nebo bolo neuveriteľne holé a Nadi sa okamžite uľavilo. Ukolísaná tichom spiacej ulice takmer prišliapla balíček, ktorý jej nečakane zašuchotal pod nohami. Stúpala z neho jemná para.

Nad'a sa zohla. Balíček sa zachvel. Na žltom papieri mal hrubou fixkou kostrbaté písmená.

Hranice... môjho jazyka... – zľahka štuchla do mrviaceho sa papiera, – ...sú hranicami... – slabikovala Nad'a, – ...hranicami... môjho... sveta.

Špičkou čižmy roztvorila papier. Na sneh sa vysypali – no jej to pripadalo, akoby samy vyšli ako vyslobodené plže – dva zakrvavené, hýbuce sa ľudské jazyky.

Nad'a s výkrikom spadla na šmykľavý chodník. Jazyky mala priamo pred očami. Boli zbrázdnené ryhami a bradavice chuťových papíl na koreni boli oblepené dosiaľ čerstvou krvou, ktorá na mrazivom vzduchu rýchlo zasychala. Červeň sa stávala tmavšou, hustejšou.

Nad'a znovu vykrikla.

(str. 293, román Nad'a má čas)